

Білоцерківський національний аграрний університет
Екологічний факультет
Кафедра іхтіології та зоології

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФЕРМЕРСЬКЕ РИБНИЦТВО» Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство Спеціальність: 207 «Водні біоресурси та аквакультура» Освітньо-професійна програма: «Водні біоресурси та аквакультура»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Компонент освітньої програми:	Обов'язковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	4 кредитів / 120 годин
Семестр	2
Форма контролю	іспит
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	Слюсаренко Алла Олександрівна Посада: доцент кафедри іхтіології та зоології Науковий ступінь: кандидат ветеринарних наук Робоче місце: навчальний корпус № 9 (вул. Героїв Чорнобиля, 3а), 410 ауд. (кафедра іхтіології та зоології). E-mail: alla.sliusarenko@btsau.edu.ua allasliusarenko@ukr.net orcid: 0000-0002-1896-8939 Зв'язок з викладачем: +38(098)276-04-88 (моб., Viber/Telegram)
Опис дисципліни	Згідно з навчальним планом на 2024–2025 навчальний рік для здобувачів 2024 року вступу, на вивчення дисципліни «Фермерське рибництво» виділено всього 120 годин (4 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних: денна – 64 години (лекції – 32, практичні заняття – 32) та заочна форма – 14 годин (лекційних – 6, практичних – 8). На самостійну роботу студентів відведено: денна форма – 56 годин, заочна – 106 годин.
Передумови для вивчення дисципліни	Обов'язковий освітній компонент «Фермерське рибництво» базується на знаннях здобувачами освітніх компонентів «Інтенсивні технології в рибництві», «Організація та управління селекційно-племінною роботою в рибництві», «Економіка виробництва продукції аквакультур», «Охорона праці у рибництві» та взаємопов'язана із – «Нетрадиційні об'єкти в аквакультурі», «Моделювання технологічних процесів у рибництві», «Санітарний контроль в аквакультурі», «Осетрівництво» та «Рециркуляційні системи аквакультури».
Мета вивчення дисципліни	вивчення дисципліни «Фермерське рибництво» є набуття здобувачами теоретичних і практичних знань з економічних та юридичних основ організації малих господарств, основ технології відтворення, вирощування та переробки культивованих об'єктів рибництва в умовах фермерських господарств.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі з використання практикумів, акваріумно-басейнового комплексу кафедри іхтіології та зоології, виїздів на виробництво. За необхідності (індивідуальні графіки та дистанційна форма навчання тощо) можуть використані Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Microsoft Team, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram. Формат проведення навчальної дисципліни може бути змішаним: поєднання як традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.
Очікувані результати	Розуміти основні поняття та принципи системи екологічного менеджменту для ефективного управління екологічними ризиками; основні цілі та знати основні

<p>навчання</p>	<p>принципи організації фермерського колективу; тенденції нарощування виробництва різних об'єктів аквакультури та марикультури</p> <p>Знати нормативно-законодавчу базу щодо створення та ведення фермерського рибного господарства; основи розрахунку орендної плати за водні об'єкти; біологічні особливості об'єктів розведення; технології вирощування об'єктів аквакультури високої якості</p> <p>Уміти оформляти установчу, договірну та первинну документацію; визначати та оцінювати ризики та проблеми сучасних акваферм; застосовувати інноваційні технологічні процеси ведення фермерського рибного господарства та правильно використовувати наявні господарські ресурси та контролювати відповідні господарські процеси; ідентифікувати види водних біоресурсів, оцінювати їх чисельність та біомасу та здійснювати прогнозування запасів та обсягів вилову об'єктів водних біоресурсів та аквакультури</p>
<p>Структура курсу</p>	<p><i>Змістовий модуль 1. Планування та організація роботи фермерських рибних господарств</i></p> <p>1.1. Соціально-економічні та організаційно-правові основи фермерського господарювання.</p> <p>1.2. Принципи організації фермерського колективу та особливості управління ним.</p> <p>1.3. Система менеджменту управління фермерським господарством. Система екологічного менеджменту. Ризики в сучасній аквакультурі.</p> <p><i>Змістовий модуль 2. Основи вирощування риби в різних умовах. Присадібне рибництво</i></p> <p>2.1. Проектування та будівництво акваферми.</p> <p>2.2. Типи водойм, придатних для риборозведення. Якість води.</p> <p>2.3. Типи фермерських рибних господарств.</p> <p>2.4. Вплив абіотичних та біотичних факторів на аквакультуру.</p> <p>2.5. Різновиди технологій аквакультури.</p> <p>2.6. Технології вирощування основних об'єктів ставового рибництва.</p> <p>2.7. Інтенсивні технології фермерського рибного господарства.</p> <p>2.8. Основи холодноводної фермерської аквакультури.</p> <p>2.9. Культивування інших гідробіонтів та водоростей в умовах фермерських господарств.</p> <p>2.10. Інтегрована аквакультура</p> <p>2.11. Селекційно-племінна робота. Облік та звітність у фермерському господарстві.</p> <p><i>Змістовий модуль 3. Основи одержання, переробки та зберігання безпечної та якісної продукції в фермерських рибних господарствах</i></p> <p>3.1. Безпечність та якість рибної продукції фермерських господарств, її зберігання та переробка.</p> <p>3.2. Безпечність транспортування рибної сировини та готової продукції з риби вирощеної у фермерських господарствах.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань тощо.</p> <p>Практичні заняття проходять у вигляді лабораторних практикумів з виконанням індивідуальних та групових завдань, постановкою проблеми та її вирішення; конференцій.</p>
<p>Політика</p>	<p>Політика щодо <u>академічної доброчесності</u>: очікується, що письмові роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі здобувача (списування, відсутність посилань на використані джерела, застосування нечинного законодавства, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може</p>

	<p>відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: здобувачі мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, використання діючого законодавства.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі навчальної дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;"><u>Основна література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Грициняк І.І., Гринжевський М.В., Третяк О.М. та ін. Фермерське рибництво. К., 2008. 560 с. 2. Гринжевський М.В., Андрущенко А.І., Третяк О.М., Грициняк І.І. Основи фермерського рибного господарства. К.: Світ, 2000. 340с. 3. Шарило Ю.Є., Вдовенко Н.М., Федоренко М.О., Герасимчук В.В., Небога Г.І., Гайдамака Л.А., Олійник О.Б., Матвієнко Н.М., Деренько О.О., Жақун І.Л. <u>Сучасна аквакультура: від теорії до практики</u>: Практичний посібник. К.: «Простобук», 2016. 119 с. <p style="text-align: center;"><u>Додаткова література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко А.І., Алімова С.І. Ставове рибництво: Підручник. К.: Видавничий центр НАУ, 2008. 636 с. 2. Андрущенко А.І., Алімов С.І., Захаренко М.О., Вовк Н.І. Технології виробництва об'єктів аквакультури: навч. посібн. К.: Вища освіта, 2006. 336 с. 3. Вовк Н.І., Божик В.Й. Іхтіопатологія. Київ, 2014. 308 с. 4. <u>Водний кодекс України</u> 5. Димань Т.М., Мазур Т.Г. Безпека продовольчої сировини і харчових продуктів. Підручник, К.: ВЦ Академія (Серія «Альма-Матер»), 2011. 520 с. 6. Євтушенко М.Ю., Дудник С.В., Глебова Ю.А. Акліматизація гідробіонтів. К., 2011. 233 с. 7. Гриневич Н.Є., Слюсаренко А.О., Хом'як О.А., Присяжнюк Н.М., Трофимчук А.М., Жарчинська В.С., Осадча Ю.В. Фермерське рибництво: методичні вказівки до виконання самостійних робіт здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 207 «Водні біоресурси та аквакультура». Біла Церква: БНАУ, 2024. 8. Гриневич Н.Є., Слюсаренко А.О., Хом'як О.А., Присяжнюк Н.М., Трофимчук А.М., Жарчинська В.С., Осадча Ю.В. Фермерське рибництво: методичні вказівки до виконання самостійних робіт здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 207 «Водні біоресурси та аквакультура». Біла Церква: БНАУ, 2024. 9. <u>Земельний кодекс України</u> 10. <u>ЗУ «Про аквакультуру»</u> 11. <u>ЗУ «Про фермерське господарство»</u> 12. Іван Яценко, Надія Богатко, Наталія Букалова, Тетяна Фотіна, Іван Бібен, Володимир Бінкевич, Анатолій Труш, Роман Петров. Гігієна і експертиза харчових тваринних гідробіонтів та продуктів їх переробки. Ч.2. Гігієна і експертиза водних ссавців, безхребетних гідробіонтів, продукції з риби. Підручник. 2017. 648 с. 13. Кононенко Р.В., Шевченко П.Г., Кондратюк В.М., Кононенко І.С. Інтенсивні технології в аквакультурі: навч. посіб. К., 2016. 410 с. 14. <u>Лобойко Ю.В., Пукало П.Я., Вачко Ю.Р. Навчально-методичний посібник з дисципліни „Фермерське рибництво” для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 207 „Водні біоресурси та аквакультура”</u>. Львів, 2020. 96 с. 15. Шек П.В. Індустріальне рибництво: підручник. Одеса, 2017. 244 с. 16. Шерман І.М., Гринжевський М.В., Грициняк І.І. Розведення і селекція риб. Рівне, 2002. 246 с.